

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS - C35-453/12/KS/8288

Warszawa, dnia 10 lutego 2012 r.

Pani

Krystyna Szumilas

Minister Edukacji Narodowej

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Al. J. Ch. Szucha 25

00-918 Warszawa

WYSTĄPIENIE

na podstawie art. 19a ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie bądź zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, zwracam się do Pan Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie prac legislacyjnych mających na celu przeprowadzenie zmian w zakresie aktów prawnych regulujących kwestię przekazywania rodzicom (opiekunom prawnym) informacji, a w szczególności informacji dotyczących postępów w nauce i trudności oraz uzyskiwanych ocen przez uczniów, w tym uczniów pełnoletnich.

Obecnie ww. zagadnienie regulują przepisy prawa określone w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) i rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83 poz. 562 z późn. zm.).

W § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia wyraźnie zostało określone, iż oceny, są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów). Swoiste uzasadnienie takiej regulacji wydaje się stanowić § 3 ust. 2 rozporządzenia, wg którego ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu m.in. dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia (pkt. 4). Regulacja ta w żadnym miejscu nie jest ograniczona co do wieku, czy stanu pełnoletności tj. ukończenia przez ucznia 18 roku życia. Co więcej § 23 ust. 1 rozporządzenia

bezpośrednio wskazuje, że do słuchaczy szkół dla dorosłych stosuje się odpowiednio m.in. powyżej wskazywane przepisy.

Tym samym, literalne odczytywanie ww. przepisów prawa może prowadzić do wniosku, że dane osobowe osób mających już ukończone 18 lat będą jawne dla ich rodziców (opiekunów prawnych). Oznacza to, że uczeń pełnoletni nie może zastrzec, aby jego oceny, zawarte w dzienniku lekcyjnym, nie były przekazywane jego rodzicom (opiekunom prawnym). Skoro bowiem przepisy prawa przyznają rodzicom ucznia (lub jego opiekunom prawnym) prawo do posiadania informacji o jego wynikach w nauce (o jego ocenach), to jakiegokolwiek zastrzeżenie złożone przez ucznia o nieudostępnianiu takich informacji, nie ma znaczenia prawnego.

W przedmiotowej sytuacji zachodzi zatem konfrontacja prawa rodziców (opiekunów prawnych) do dostępu do wyników nauki podopiecznych z prawem osób pełnoletnich, tj. tych którzy ukończyli 18 rok życia, do ochrony i poszanowania ich prywatności i wolności, dla których to ochrony mają oni zagwarantowane na poziomie konstytucyjnym i ustawowym odpowiednie narzędzia prawne określone m.in. w art. 47 Konstytucji oraz ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy (wskazujące osiągnięcie pełnoletności jako granicę czasową istnienia władzy rodzicielskiej - art. 92) (Dz.U. z 1964 r. Nr 9 poz. 59 z późn. zm.). Przykładowo uczniowie szkół dla dorosłych nie będą mogli w żaden sposób wyegzekwować swego prawa do prywatności, gdyż dane dotyczące ich ocen są jawne dla jego rodziców (opiekunów prawnych).

Podkreślenia wymaga w tym miejscu, iż zgodnie z art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Polska ustawa zasadnicza podkreśla przy tym, w swym art. 233 ust. 1, że prawo to nie może doznawać ograniczeń także w stanach nadzwyczajnych. Skoro zatem przepisy Konstytucji RP chronią przedmiotowe prawo w sytuacji zagrożenia, to tym bardziej nie mogą wprowadzać w tym zakresie ograniczeń wówczas, kiedy płynące z powyższego „korzyści” nie są wystarczające dla uznania zasadności ingerencji o takim charakterze. W wyroku z dnia 20 marca 2006 r. o sygn. akt K 17/05 Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż, cyt.: „(...) Nie można (...) tracić z pola widzenia faktu, że prawo do prywatności ma charakter szczególny w systemie praw i wolności konstytucyjnych (...)”

Obowiązek poszanowania prawa do prywatności wynika również z faktu, że Rzeczpospolita Polska, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, jest stroną europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., która w swym art. 8 ustanawia prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

Tym bardziej istnieje potrzeba przeprowadzenia ww. analizy, w stanie w którym zachodzi możliwość, iż prawa rodzicielskie mogą zostać ograniczone m.in. na podstawie prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych orzekających nie tylko o pozbawieniu lub ograniczeniu władzy rodzicielskiej jako takiej, ale również orzekające zakazy, takie jak np. zakaz zbliżania się rodzica do dziecka, lub zakaz kontaktów z dzieckiem. Tego typu orzeczenia ograniczają bowiem dostęp rodziców do informacji

(i możliwości ich pozyskiwania) o życiu dziecka, a więc i jego postępach oraz wynikach w nauce. Taka sytuacja wydaje się jeszcze bardziej jaskrawa w kontekście właśnie dostępu do informacji o wynikach w nauce osób już pełnoletnich. Szkoły i inne placówki oświatowe nie mają zapewnionych na poziomie ustawowym żadnych narzędzi, które by dawały im możliwość zweryfikowania faktu istnienia orzeczeń (lub innych aktów i stanów faktycznych) ograniczających dostęp rodziców (opiekunów prawnych) do wiedzy o życiu dziecka.

Występuję zatem o dokonanie stosownej analizy w przedmiocie zasadności istnienia rozwiązań przyjętych we wskazanych przepisach przedmiotowego rozporządzenia oraz o podjęcie w tym zakresie prac legislacyjnych deklarując jednocześnie chęć współpracy i udziału w tym procesie, jako że stosownie do art. 12 ustawy o ochronie danych osobowych, organ do spraw ochrony danych osobowych ma nie tylko prawo, ale i obowiązek opiniować projekty aktów prawnych jak również inicjować doskonalenie przepisów obecnie obowiązujących, dotyczących ochrony danych osobowych.

Nadmieniam, że zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie lub wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia lub wniosku na piśmie w terminie **30 dni** od daty jego otrzymania.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.